WORKSHOP

Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel 2024-2036

30.mai 2024 | kl. 10.00-16.00

MEDVIRKNING

ByLab

Høring planprogram og PS

Høring av forslag samfunnsdel

23/5-2024

Melding oppstart planarbeid

Formannskapet vedtar melding om oppstart planarbeid og planstrategi

Kunnskapsgrunnlag

Oppdatert kunnskapsgrunnlag, som skal følge forslag til planprogram og planstrategi

Workshop

30/5-2024

- **Mål:**
  - **folkevalgtopplæring om planprosess,**
  - **og politisk verksted**
- evaluering av ILAG
- kunnskapsgrunnlag
- vekting mål og delmål

Planprogram og planstrategi til off.ettersyn

Formannskapet vedtar forslag til planprogram for KPS og planstrategi

Merknadsbehandling

Innspill og merknader til planprogram og planstrategi vurderes, og det gjøres justeringer i forslag til planprogram og planstrategi.

Planprogram og planstrategi vedtas

Formannskapet vedtar planprogram for KPS og planstrategi.

Samfunnsdel utarbeides

Planutkast utarbeides ut fra føringer i planprogram

Forslag til KPS til off.ettersyn

Sortland kommune sitt forslag til KPS vedtas av formannskapet lagt ut på høring og off.ettersyn

Merknadsbehandling

Innspill og merknader til planforslag vurderes, og det gjøres justeringer i forslag frem mot politisk behandling.

Vedtak samfunnsdel

Samfunnsdel behandles og vedtas i formannskap og kommunestyre.

1) STRATEGISK NIVÅ

Kommunal planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2) STRATEGISK UTDYPING

Som kommune kan man utdype planer i tematikk som f.eks klima, oppvekst eller byutvikling i form av kommunedelplan, temaplan eller strategier.

3) PRIORITERING AV TILTAK

Gjennom kommuneplanens handlingsdel, handlingsprogram og økonomiplan. Mange kommuner velger at økonomiplan utgjør kommuneplanenes handlingsdel, slik at plansystemet ikke blir unødvendig komplisert.

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler
er forankret både i kommuneloven og plan- og bygningsloven.

Begge lovene understreker også at utviklingen skal være bærekraftig.

Plan- og bygningsloven legger til grunn at samfunnsdelen skal være kommunens overordnede styringsverktøy.

Planen består av to deler:
en samfunnsdel, som beskriver mål og strategier
for Sortlandsamfunnet og for kommuneorganisasjonen,
og en arealdel, som beskriver hvor vi skal bygge hus, ha næring,
handel, veier, rekreasjonsområder og lekeplasser.

30.mai 2024 | kl. 10.00-16.00
Samfunnssalen, Rådhus II

10.00 - 11.30 Styring og samarbeid

METODE: GRUPPEARBEID + PLENUM

DOKUMENTASJON: MENTIMETER

Mål: Vi lærer hvorfor det er viktig med planlegging, og blir bevisste hvordan vi jobber ilag om fremtidas Sortland.

11.30 - 12.15 Lunsj

12.15 - 13:00 Ilag - i politikk og praksis

METODE: GRUPPEARBEID + PLENUM

DOKUMENTASJON: MENTIMETER

Mål: Vi får kjennskap til kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for gjeldende kommuneplan samfunnsdel. Hvordan ønsker vi å styre gjennom planverk i Sortland kommune?

13.15 - 15.15 Mål og strategier mot 2034

METODE: CAFE-DIALOG

DOKUMENTASJON: MENTIMETER

Mål: Vi vurderer og vektlegger måle i gjeldende samfunnsdel. Er de fortsatt relevante? Hvilke mål vil vi prioritere mot 2034? Vi gir konkrete råd til administrasjonen om utarbeidelse av planprogram og forslag til revidert samfunnsdel.

15.15 - 15.30 Oppsummering

Mål: Vi vi oppsummerer dagen, og får innsikt om prosessen videre og ønsker vel hjem!

1

Alle ideer er velkommen, det finnes ikke dårlige idéer.

Bygg videre på hverandres idéer fremfor å bryte ned. Bruk «Ja, og....» fremfor «Ja, men...»

2

Det vi gjør akkurat nå er ILAG i praksis.

Da må vi ha med hodet og vi må ha med hjertet. Vi skal spille hverandre gode og respondere konstruktivt på hverandres ideer. La alle bli hørt og alle få snakke ferdig.

3

Hold tida

Ofte er det mye vi skal gjennom. Ingenting er så trist som en halvferdig workshop.

4

Telefoner og laptops legges bort.

Skal vi ha en god workshop må fokus være på plass. Forsvinner du i egen skjerm kaster du bort både egen og andres tid.

5

Unngå å bruke kompliserte ord - bruk klarspråk

Klarspråk fremmerdemokratiet og rettssikkerheten. Klarspråk skaper tillit. Klarspråk sparer tid og penger. Klarspråk fremmer kommunikasjonen. Det offentlige skal være et forbilde. Forstår ikke folk hva du mener, får du ikke dem med deg i ønsket endring.

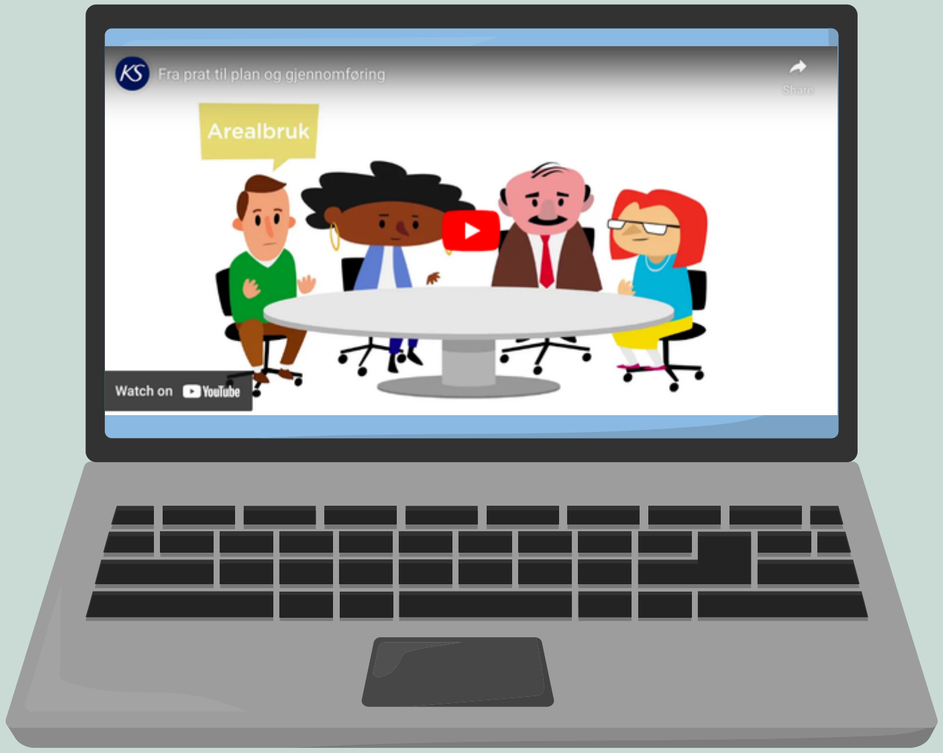
Forarbeid før ***workshop***

Mål: Vi forbereder oss for å få best mulig utbytte og for å bidra til workshopen
Tidsestimat for forarbeid: 20 minutter.

1

Se video om planlegging

(ca to minutter)

Videoen finner du også her:
https://www.youtube.com/watch?v=Bbls_Ezycu0

Forarbeid før ***workshop***

Mål: Vi forbereder oss for å få best mulig utbytte og for å bidra til workshopen
Tidsestimat for forarbeid: 20 minutter.

2

Les gjeldende samfunnsdel

(ca åtte minutter)

3

Les utfordringsnotat

(ca åtte minutter)

4

Svar på hva du mener er Sortlands fortrinn.

(ca to minutter)

Hvem skal du jobbe ilag med?

Kommunestyret, strategisk ledergruppe (adm.) og repr.fra råd og utvalg

Dokumentene er tilgjengelige her:
https://www.sortland.kommune.no/innsyn/planer-og-strategier/kommuneplan-samfunnsdel/

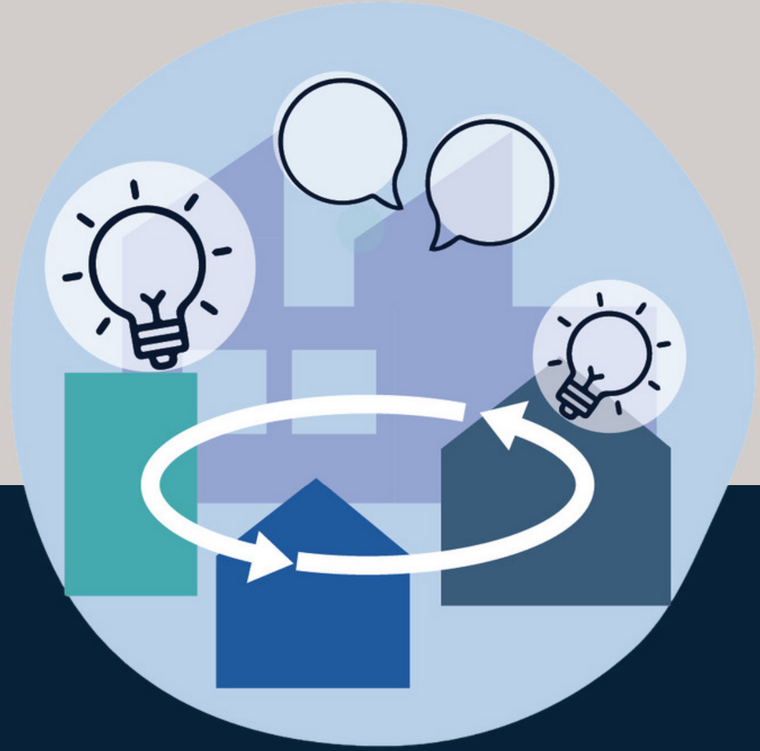
Svar på spørsmål om fortrinn her https://forms.office.com/e/9EcMZ8JGV6

10.00 - 11.30 **Styring og samarbeid**

METODE: **GRUPPEARBEID + PLENUM**

DOKUMENTASJON: **MENTIMETER**

Mål: Vi lærer hvorfor det er viktig med planlegging, og blir bevisste hvordan vi jobber ilag om fremtidas Sortland.

Derfor skal vi:

- få en introduksjon om kommunal planlegging: "Politikk er planlegging - hvordan?" ved Rune Stigen Kvannli
- gjennomføre gruppearbeid

Hvordan kan kommunestyret bidra til at planene våre blir gjennomført på en god måte og innen rett tid?

STYRING OG SAMARBEID - GRUPPEARBEID 1

1

Vurder spørsmålet hver for dere: 2 minutter

Alle deltakere noterer egne tanker tanker, meninger og refleksjoner om spørsmålet. Disse minuttene skal det være helt stille.

Prosessleder sier ifra når I starter og slutter, og gir gjerne beskjed når det er et halvt minutt igjen av tiden.

2

Deling og diskusjon i gruppa: 10 minutter

Gruppeleder ber alle deltagerne en etter en om å legge fram det de har tenkt på i inntil 1 minutt. **Mentimester** noterer ned i Menti. **Gruppeleder** styrer tida per deltager. Deretter kan ordet løpe fritt rundt bordet. Til slutt drøfter og velger hvem som skal presentere fremlegg i plenum.

Gruppeleder skal først og fremst sikre at tiden blir brukt godt, at alle får lik tid og kommer til orde, og at ingen fristes til å kommentere den enkelte deltakers synspunkt før dialogen er i gang.

3

Vi deler i plenum: 15 minutter

Etter at gruppene er ferdige med diskusjonen, legges de ulike synspunktene frem i plenum.

Gruppen avgjør hvem som deler fra diskusjonen i plenum og får inntil 2 minutter til dette.

Prosessleder styrer tida og plenumsdelen.

4

Oppsummering: 3 minutter

Prosessleder oppsummerer innspill og styrer overgang til nytt tema.

Innspill dokumenteres i Menti, og er tilgjengeelig for alle deltakere.

12.15 - 13:00 Ilag - i politikk og praksis

METODE: **GRUPPEARBEID + PLENUM**

DOKUMENTASJON: **MENTIMETER**

Mål: Vi får kjennskap til kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for gjeldende kommuneplan samfunnsdel. Hvordan ønsker vi å styre gjennom planverk i Sortland kommune?

Derfor skal vi

- få presentert noen funn fra kunnskapsgrunnlaget som lå til grunn for gjeldende samfunnsdel
- få innspill fra politisk og administrativ ledelse om Hvordan ønsker vi å styre gjennom planverk i Sortland kommune?
- gjennomføre gruppearbeid

Kunnskapsgrunnlag for ILAG

UTFORDRINGER OG MULIGHETER I DAGENS OG FREMTIDENS SORTLAND?
UTFORDRINGSNOTAT FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2021-2033

Befolkningstall og bosettings- mønster

Stabile befolkningstall som følge av innvandring. SSB anslo svak nedgang mot 2025. Flere bosetter seg i tettstedet el vekstområdet.

Færre yngre og flere eldre - i antall og andel

Færre unge og økning i antall eldre, både absolutt og relativt sett. Konsekvenser for tjenestebehov, forsørgerbyrde og kommunens inntekter.

Folkehelse og tilhørighet

Sunt og trygt sted å vokse opp, til tross for opplevde utfordringer blant unge. God sysselsettings-andel, relativt lave økonomiske og sosiale forskjeller. Utfordringer knyttet til ulik deltakelse og utenforskap.

Verdiskapning & lønnsomhet

Sortland er sterk på handel, fiske og havbruk. Forholdsvis høy andel av arb.plasser i handel, transport, bygg og anlegg og landbruk. Positiv nærings- attraktivitet etter 2013. Regionssenterfunksjon.

Grønn omstilling og klimatilpassing

Kommunens arealbruk slipper ut mer klimagasser enn den binder. Klimagassutslipp og tilpasning til klimaendringer: ekstremvær, mer nedbør, høyere og varmere hav.

Behov for hoder og hender

Off.sektor og næringsliv har behov for kompetanse og arbeidskraft. Behov for høyere utdanning i regionen.

Post (pandemi)

Generelle samfunnendringer: møteplasser, digitalisering og arbeidsliv. Kostnader knyttet til forebygging, behandling og økte krav om smittevern. Ivaretakelse av innbyggere som erfarte store utfordringer under og etter pandemien.

Klimaendringer

Klimaendringer kan føre mer ekstremvær, som flom og stormer, skader på infrastruktur og kreve kostbare tilpasninger i kommunene. De kan også påvirke lokalt næringsliv, særlig landbruk og fiske, og kan medføre økte helseutfordringer for befolkningen.

Uro og geopolitiske forhold

Økte priser på varer og tjenester, som energi og mat, påvirker kommunens budsjett og innbyggernes økonomi. Økt antall flyktninger som trenger bolig, helsetjenester og integrasjonstiltak. Fokus på og behov for ressurser til økt sikkerhetsberedskap og endringer i lokal beredskapsplanlegging.

Digitalisering og KI

Kan være en del av løsningen for rekruttering og behov for arbeidskraft og kompetanse; automatisering og bedre dataanalyse. Kan gi mer presise beslutninger og optimal ressursbruk. Demokratiske utfordringer i digitalt utenforskap, økt overvåkning, falske nyheter el uforståelige beslutningsprosesser med bruk av KI.

1500 mennesker gav innspill

237
Ungdommer

93
Hjemmeworkshop

Rekruttering ga resultat

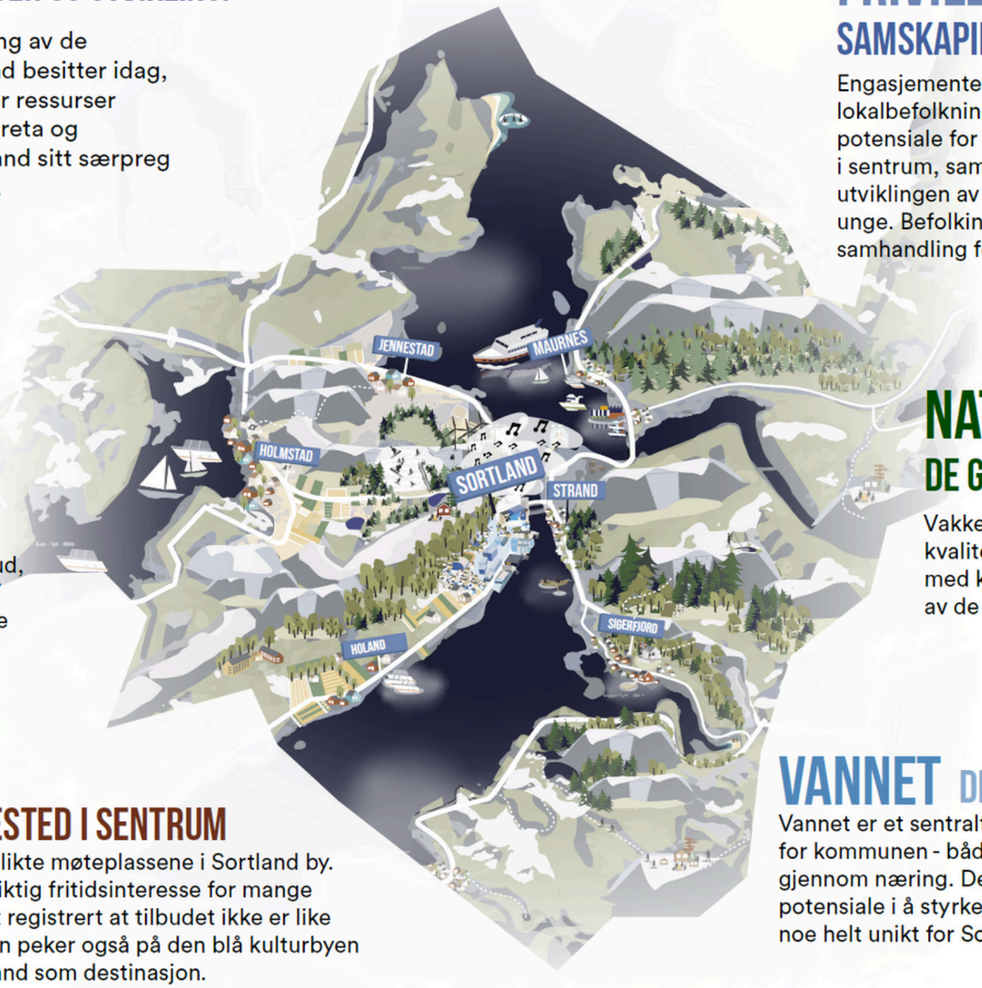
Gjennom innbyggerundersøkelsen spurte vi "Ka du mein? Ka du syssla med? Korrsn ræk du imella?".

Bred mobilisering gjennom skolebesøk, annonsering i media, på kjøpesentre og butikker bidro til at nærmere 1200 ga innspill i den generelle spørreundersøkelsen, mens vel 230 svarte på den digitale ungdomsundersøkelsen. I tillegg gjennomførte 93 deltakere egne hjemmeworkshoper.

Slik laget vi ny samfunnsdel for Sortland:
https://www.sortland.kommune.no/innsyn/planer-og-strategier/kommuneplan-samfunnsdel/slik-laget-vi-ny-samfunnsdel-for-sortland.57783.aspx

SORTLAND SITT SÆRPREG
GRUNNSTEIN FOR SATSNINGER OG UTVIKLING!

Denne siden viser en oppsamling av de kvalitetene og styrkene Sortland besitter idag, basert på medvirkning. Dette er ressurser og kvaliteter man aktivt bør ivareta og videreutvikle for å styrke Sortland sitt særpreg i videre utvikling av samfunnet.

FRIVILLIGHET
SAMSKAPING OG SAMHANDLING

Engasjementet og frivilligheten som finnes i lokalbefolkningen oppleves som unik. Det er potensiale for mange samskapingsprosjekter i sentrum, samtidig et ønske om å delta i utviklingen av et bedre samfunn, spesielt blant unge. Befolkingen peker på samskaping og samhandling for å løse dagens utfordringer.

BY + LAND
FORBINDELSEN MELLOM KJERNE OG BYGDER

Sortland besitter en stor kvalitet i den forstand at kommunen både har et definert sentrum/ bystruktur med godt brukte tilbud, samtidig som man har nærmiljø/ bygder som oppleves som trygge oppvekstmiljøer i nærhet til naturen.

NATUR
DE GRØNNE VERDIENE

Vakker natur er en av de største kvalitetene lokalbefolkningen forbinder med kommunen. Samtidig er friluftsliv en av de største fellesinteressene folk har.

KULTUR VIKTIG MØTESTED I SENTRUM

Kulturfabrikken er en av de mest likte møteplassene i Sortland by. I tillegg er kulturopplevelser en viktig fritidsinteresse for mange sortlendinger, selv om det er blitt registrert at tilbudet ikke er like tilgjengelig for alle. Reiselivplanen peker også på den blå kulturbyen som en satsing for å bygge Sortland som destinasjon.

VANNET DEN BLÅ BYEN

Vannet er et sentralt omdreiningspunkt for kommunen - både i nærhet og gjennom næring. Det ligger et uforløst potensiale i å styrke dette for å skape noe helt unikt for Sortland.

Ilag om fremtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig

Kommuneplanens samfunnsdel med langsiktig arealstrategi 2022-2034.

VEDTATT I KOMMUNESTYRET 10. FEBRUAR 2022

ILAG består av fem hovedmål med tilhørende satsingsområder (delmål) og strategier.

Disse beskriver hvordan vi ilag skal utvikle Sortlandsamfunnet, Vesterålen som region og kommunen som organisasjon. Målene støtter opp under fremtidsbildet og visjonen "Ilag om fremtidas Sortland»".

For hvert mål er det delmål for å beskrive ønsket utvikling (slik vil vi ha det), og for hvert satsingsområde (delmål) ligger strategier for hvordan kommunen skal arbeide for å nå målet (derfor skal vi).

Hvordan vil vi bruke samfunnsdelen som verktøy for å styre retningen til Sortland mot 2036?

STYRING OG SAMARBEID - INNLEGG V/KONST.KOMMUNEDIREKTØR OG ORDFØRER

Hvordan vil vi bruke samfunnsdelen som verktøy for å styre retningen til Sortland mot 2036?

STYRING OG SAMARBEID - GRUPPEARBEID 2

1

Vurder spørsmålet hver for dere: 2 minutter

Alle deltakere noterer egne tanker tanker, meninger og refleksjoner om spørsmålet. Disse minuttene skal det være helt stille.

Prosessleder sier ifra når I starter og slutter, og gir gjerne beskjed når det er et halvt minutt igjen av tiden.

2

Deling og diskusjon i gruppa: 10 minutter

Gruppeleder ber alle deltagerne en etter en om å legge fram det de har tenkt på i inntil 1 minutt. **Mentimester** noterer ned i Menti. **Gruppeleder** styrer tida per deltager. Deretter kan ordet løpe fritt rundt bordet. Til slutt drøfter og velger hvem som skal presentere fremlegg i plenum.

Gruppeleder skal først og fremst sikre at tiden blir brukt godt, at alle får lik tid og kommer til orde, og at ingen fristes til å kommentere den enkelte deltakers synspunkt før dialogen er i gang.

3

Vi deler i plenum: 5 minutter

Etter at gruppene er ferdige med diskusjonen, legges de ulike synspunktene frem i plenum.

Gruppen avgjør hvem som deler fra diskusjonen i plenum og får inntil 2 minutter til dette.

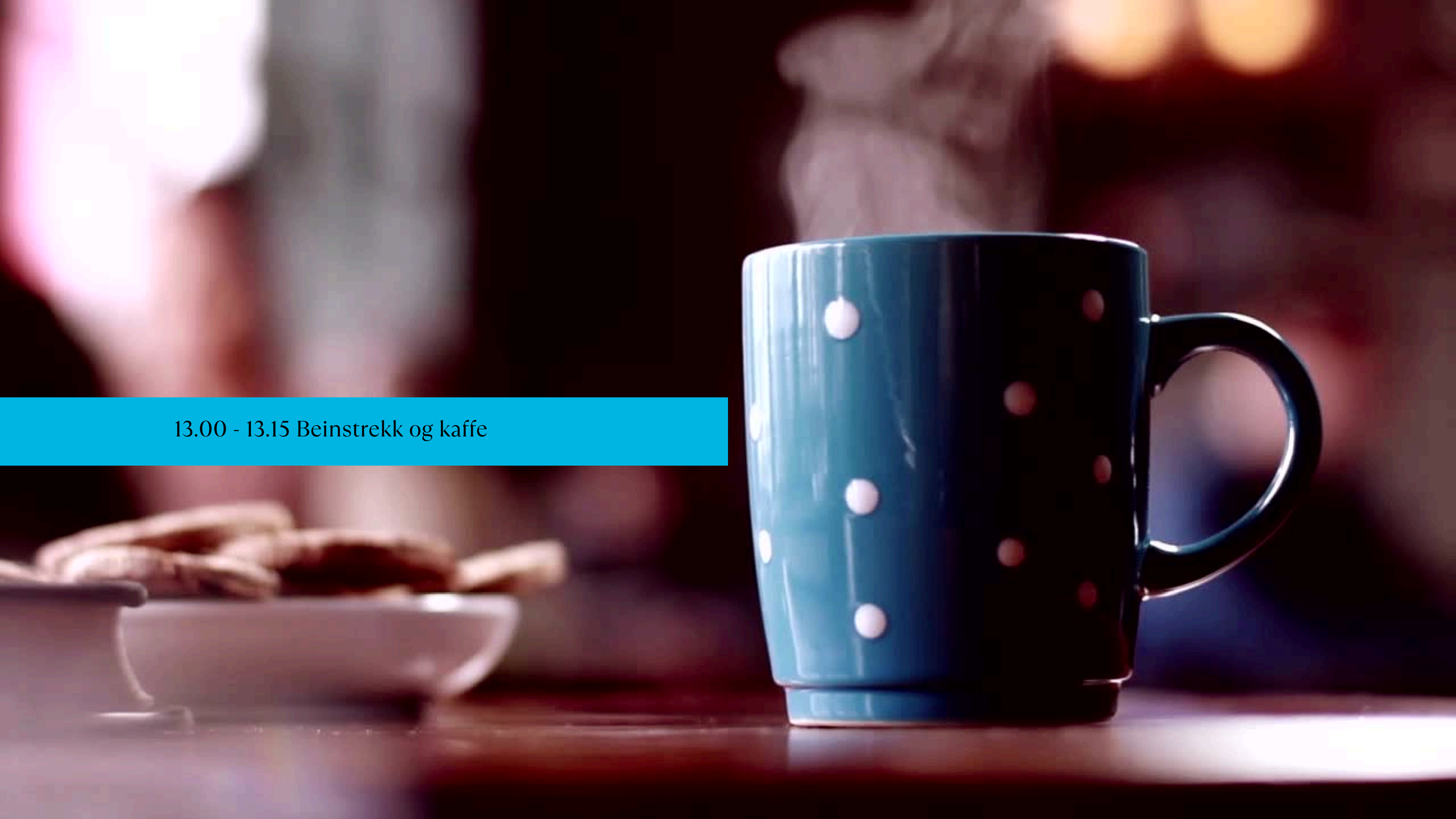
Prosessleder styrer tida og plenumsdelen.

4

Oppsummering 3 minutter

Prosessleder oppsummerer innspill og styrer overgang til nytt tema.

Innspill dokumenteres i Menti, og er tilgjengeelig for alle deltakere.

13.00 - 13.15 Beinstrekk og kaffe

13.15 - 15.15 Mål og strategier mot 2036

METODE: CAFE-DIALOG

DOKUMENTASJON: PENN, PAPIR OG LAPPER

Mål: Vi vurderer og vektlegger målene i gjeldende samfunnsdel. Er de fortsatt relevante? Hvilke mål vil vi prioritere mot 2036? Vi gir konkrete råd til administrasjonen om utarbeidelse av planprogram og forslag til revidert samfunnsdel.

Derfor skal vi

- få en kort presentasjon av visjon, hovedmål og delmål i ILAG
- gjennomføre gruppearbeid - 6 x 15 minutter

Ilag om fremtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig

Kommuneplanens samfunnsdel med langsiktig arealstrategi 2022-2034.

VEDTATT I KOMMUNESTYRET 10. FEBRUAR 2022

ILAG består av fem hovedmål med tilhørende satsingsområder (delmål) og strategier.

Disse beskriver hvordan vi ilag skal utvikle Sortlandsamfunnet, Vesterålen som region og kommunen som organisasjon. Målene støtter opp under fremtidsbildet og visjonen "Ilag om fremtidas Sortland»".

For hvert mål er det delmål for å beskrive ønsket utvikling (slik vil vi ha det), og for hvert satsingsområde (delmål) ligger strategier for hvordan kommunen skal arbeide for å nå målet (derfor skal vi).

Vi vurderer og vektlegger målene i gjeldende samfunnsdel. Hvilke mål vil vi prioritere mot 2036? Har vi forslag til nye mål og satsingsområder?

STYRING OG SAMARBEID - GRUPPEARBEID 3 (6 X 15 MIN)

1

Hver enkelt vurderer gjeldende mål og satsings-områder . Foreslå eventuelt nytt satsingsområde på egen lapp. 2 minutter

Alle deltakere gjør individuelle vurderinger av gjeldende mål.

Vil du foreslå nytt satsingsområde? Skriv det/de på lapp og plasser under feltet "nytt". (En lapp per forslag.) Disse minuttene skal det være helt stille rundt bordet.

Prosessleder styrer tiden, og gir beskjed når det er et halvt minutt igjen av tiden.

2

Deling og diskusjon i gruppa: 10 minutter

Gruppeleder ber alle deltagerne en etter en om å legge fram det de har tenkt på i inntil 1 minutt. **Gruppeleder** styrer tida per deltager.

Gruppeleder skal først og fremst sikre at tiden blir brukt godt, at alle får lik tid og kommer til ordet. Vi utøver respekt for hverandres ulike synspunkter og forslag.

3

Vi prioriterer gjeldende mål: 2 minutter

Mentimester gir ut tre lapper per deltaker (per gruppearbeid).

Etter at gruppene er ferdige med diskusjonen, skal deltakerne prioritere og plassere sine lapper på de mål/satsningsområder som de vil prioritere.

Du kan fordele lappene dine, eller legge flere på samme ut fra hva du prioriterer som viktigst.

Du kan ikke legge lapp på et nytt forslag.

4

Vi samler inn gruppearbeidet og går til nytt tema: 1 minutt

Prosessleder samler inn gruppearbeid for systematisering og dokumentasjon. Ny oppgave deles ut inntil seks tema/mål er vurdert og vektlagt.

Til sammen 6 x 15 minutter. Pause halvveis og etter beskjed fra prosessleder.

Prioritering og forslag fra alle deltakere dokumenteres etter workshop.

I: Ilag om fremtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig

1	2	3	4	5	NYTT
Sortland er motoren i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen	**Sortlandsamfunnet er raust, sunt og helsefremmende**	**I Sortlandsamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring**	**Sortlandsamfunnet er grønt, smart og bærekraftig**	**Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør**	

II: Sortland er motoren i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen

1	2	3	4	NYTT
Sortland har et voksende og dynamisk næringsliv, som gir flere arbeidsplasser, økt skatteinngang og styrket verdiskaping.	**Sortland skal ha høy bostedsattraktivitet, for å beholde innbyggere og for å få flere tilbakeflyttere og innflyttere.**	**Sortland har et levende sentrum.**	**Sortland er motoren i Vesterålen.**	

III: Sortlandsamfunnet er raust, sunt og helsefremmende

1	2	3	4	NYTT
Sortlandsamfunnet er raust og inkluderende, hvor alle kan delta i aktiviteter.	**Sortlendinger har aktive og helsefremmende liv.**	**Sortlendinger tar medansvar for egen helse og har gode rammer for å mestre egne liv.**	**Sortland kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang.**	

14.00 - 14.15 Beinstrekk og kaffe

IV: I Sortlandsamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring

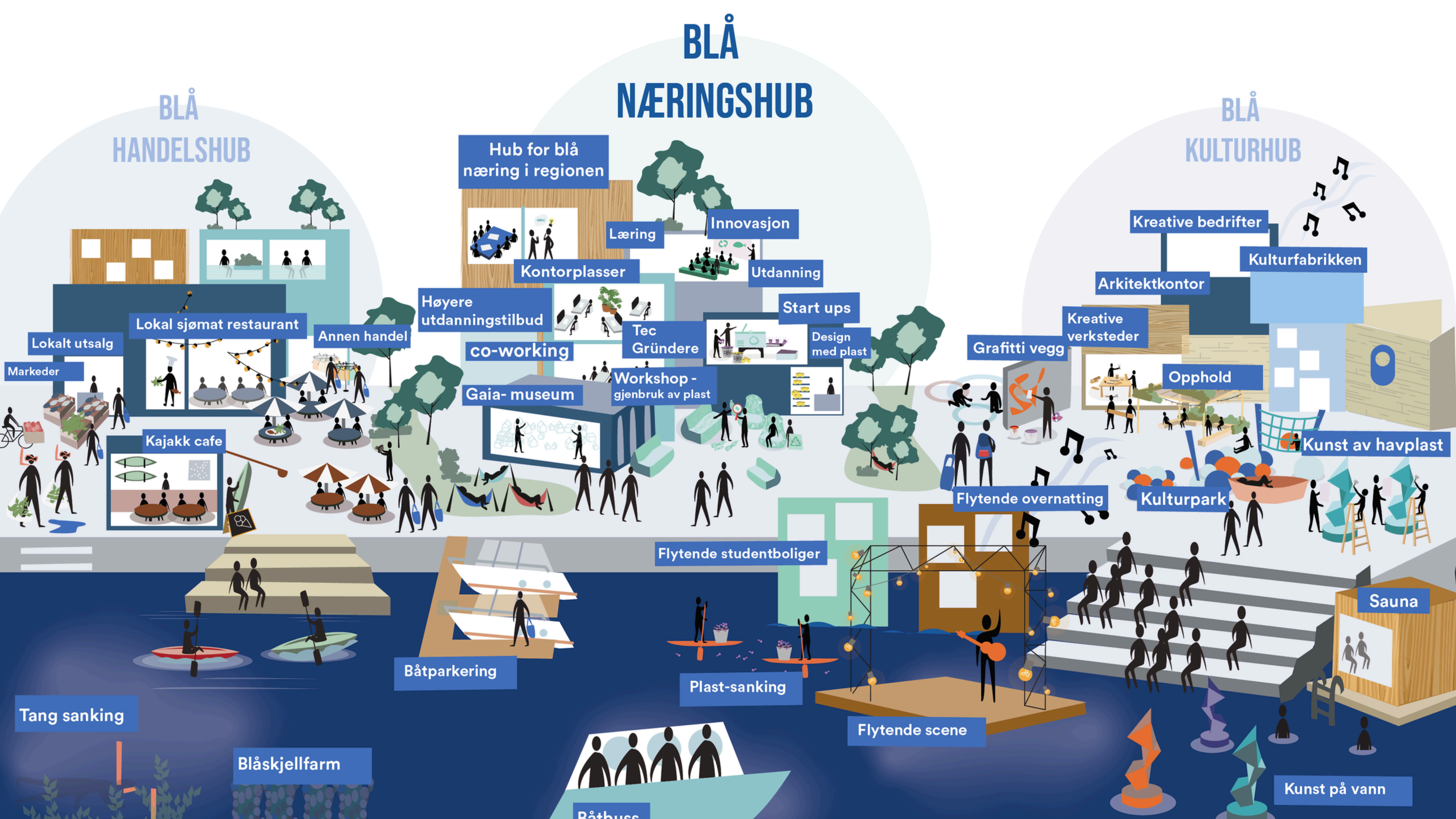
1	2	3	4	NYTT
Sortland har et trygt og godt oppvekstmiljø, som bidrar til like muligheter for alle barn og unge.	**Sortland har trygge og tilrettelagte barnehager og skoler, som fremmer danning og læring – i både det fysiske og sosiale miljøet.**	**Sortland samarbeider i regionen for Vesterålen som et sterk senter for fagutdanning og høyere utdanning**	**Sortland er et aldersvennlig samfunn, der eldre opplever trivsel, mestring og fellesskap.**	

V: Sortlandsamfunnet er grønt, smart og bærekraftig

1	2	3	4	NYTT
Sortland skal redusere samlet klimautslipp med 60% innen 2030.	**Sortlandsamfunnet motvirker og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.**	**I Sortland tar vi vare på naturen, havet og lufta, og sikrer naturmangfoldet og økosystemet i det.**	**Sortland planlegger vekst og utvikling innenfor bærekraftige prinsipper, for klima og miljø, mennesker og samfunn.**	

VI: Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør

1	2	3	4	NYTT
Sortland kommune er en lagspiller i samfunnsutviklingen.	**Vi er en fremoverlent kommuneorganisasjon med kompetente ansatte som yter gode og målrettede tjenester.**	**Sortland kommune er en attraktiv arbeidsgiver.**	**Sortland kommune er en miljøbevisst organisasjon og klimaaktør.**	

BLÅ NÆRINGSHUB
BLÅ HANDELSHUB
BLÅ KULTURHUB
Hub for blå næring i regionen
Læring
Innovasjon
Kontorplasser
Utdanning
Høyere utdanningstilbud
Start ups
Tec Gründere
Design med plast
co-working
Workshop - gjenbruk av plast
Gaia- museum
Annen handel
Lokal sjømat restaurant
Lokalt utsalg
Markeder
Kajakk cafe
Kreative bedrifter
Kulturfabrikken
Arkitektkontor
Kreative verksteder
Grafitti vegg
Opphold
Kunst av havplast
Flytende overnatting
Kulturpark
Flytende studentboliger
Sauna
Båtparkering
Plast-sanking
Flytende scene
Tang sanking
Blåskjellfarm
Kunst på vann